

Ár 2012, föstudaginn 23. nóvember er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 104/2012**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 11. júní 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 30. maí 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. júní 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Athugasemdir bárust ekki frá varnaraðila. Ítrekun var send varnaraðila í tölvupósti en ekki bárust svör frá varnaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 23. nóvember 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 20. desember 2001 var skuldabréf nr. X, að fjárhæð kr. 1.200.000 gefið út af A, til varnaraðila. Sóknaraðili tókst á hendur sjálfskuldarábyrgð á láninu.

Þann 20. desember 2002 var skjalið „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga“ dagsett. Varðaði skjalið lán A að fjárhæð kr. 1.200.000 með ábyrgð sóknaraðila. Tekið var fram að meira en helmingi lánsfjár yrði varið til greiðslu á skuldum greiðanda eða annarra hjá Sparisjóðnum. Sóknaraðili staðfesti að hafa fengið og kynnt sér bækling sparisjóðanna um sjálfskuldarábyrgðir. Hakað var við valmöguleikann „Nei“ um að ábyrgðarmaður óskaði eftir að greiðslugeta greiðanda yrði metin en ekki voru settir upphafsstafir við þann valmöguleika, svo sem gert var ráð fyrir. Þá var tekið fram að greiðslumat færi ávallt fram ef lánsfjárhæð væri hærri en kr. 1.000.000. Ekki kom fram hvort niðurstaða greiðslumats benti eða benti ekki til að greiðandi gæti efnt skuldbindingar sínar.

Þann 25. nóvember 2004 var gerð breyting á greiðsluskilmálum skuldabréfs nr. X, sem sóknaraðili skrifaði m.a. undir.

Þann 16. apríl 2010 var gerð breyting á greiðsluskilmálum skuldabréfs nr. X, sem sóknaraðili skrifaði undir. Með undirritun sinni staðfesti hann að hafa kynnt sér efni skjalsins auk upphaflegs skuldabréfs og gerði sér grein fyrir ábyrgð sinni. Ef

ábyrgðarskuldbindingin heyrði undir lög nr. 32/2009 um ábyrgðarmenn staðfesti sóknaraðili framangreint með tilvísun til viðfests ábyrgðarsamnings.

Þann 14. desember 2011 sendi umboðsmaður skuldara varnaraðila tölvupóst þar sem óskað var eftir því að ábyrgðaryfirlýsing sóknaraðila á láni nr. X, yrði skoðuð og afstaða tekin til gildis hennar. Varnaraðili kvaðst þann 17. janúar 2012 meta ábyrgðina þannig að siðferðislega væri sóknaraðili í fullri ábyrgð fyrir láninu en hvort það stæðist fyrir dómi væri ekki á hreinu og meðan svo væri þá taldi varnaraðili að ábyrgðin væri í gildi nema um annað yrði samið.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 30. maí 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst ógildingar á sjálfskuldarábyrgð á skuldabréfi nr. X, útgefnu af A.

Sóknaraðili kveður varnaraðila ekki hafa staðið við skyldur sínar samkvæmt samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, þar sem ekki hafi farið fram mat á greiðslugetu greiðanda, A, sbr. 1. mgr. 3. gr. samkomulagsins. Bendir sóknaraðili á að verklag varnaraðila hafi ekki verið í samræmi við eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti og venjur á fjármálamarkaði sem varnaraðila hafi borið að fylgja, skv. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Með vísan til framangreinds telur sóknaraðili að ógilda eigi ábyrgðina á grundvelli 1. mgr. sbr. 2. mgr. 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Athugasemdir bárust ekki frá varnaraðila.

V.

Niðurstaða.

Sakarefni málsins lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila á skuldabréfi nr. X, útgefnu af A til varnaraðila.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, er undirritað af Sambandi íslenskra Sparisjóða f.h. sparisjóða. Varnaraðili var einn þessara sparisjóða. Verður varnaraðili talinn bundinn við efni þess, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 169/2012.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga tekur m.a. til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins. Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000. Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggi fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Bendi niðurstaða greiðslumats til þess að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður skal hann staðfesta það skriflega.

Ekki liggja fyrir nein gögn um það að varnaraðili hafi metið greiðslugetu A, útgefanda skuldabréfs nr. X. Verður því að miða við að greiðslumat hafi ekki farið fram. Samkvæmt 3. mgr. 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga var varnaraðila skylt að meta greiðslugetu A. Verður varnaraðili að bera hallann af því að slíkt greiðslumat fór ekki fram og þar með hver niðurstaða þess hefði orðið og hvort sóknaraðili hefði eftir sem áður gengist í ábyrgð fyrir A, eftir að hafa kynnt sér matið. Ekkert liggur fyrir um hvenær sóknaraðila varð fyrst ljóst að varnaraðili hafði með öllu vanrækt skyldur sínar að þessu leyti og verður því ekki byggt á því að réttarstaðan hafi breyst á þessum tíma vegna tómlætis hans eða vegna skilmálabreytinga sem hann féllst á.

Í ljósi framangreinds verður að telja að rétt sé að ógilda sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila á skuldabréfi nr. X, með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um sanningsgerð, umboð og ógilda löggæringna.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila, M, á skuldabréfi nr. X, útgefnu af A til varnaraðila, F, er ógild.

Reykjavík, 23. nóvember 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir